

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

== A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KOZLÖNYE ==

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszúrtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Közsegek, papok, gazdasági egyleti tagok és közsegi előjárók egész évre 8 K, tanítók, közsegi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTALAJDNOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DEREKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos uton 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári onequus-számla 10.489. szám.

A székely erdők.

Dr. Nagy György a képviselőház kedden délután tartott ülésén, a földmiv. ügyi tárca költségvetésénél a következő beszédet tartotta:

T. Ház! A földmiv. ügyi tárca költségvetésének ezen fejezeténél, az állami kezelésbe vett erdők és kopár területek fejezeténél köteletségemnek tartom felszólalni.

Azt hiszem, hogy az igen t. földmiv. ügyi miniszter visz szemlélszik még arra, hogy ezelőtt körülbelül egy esztendővel, 1907. június 15-ikén az egész Székelyföldről feljött küldöttséget, mely több száz főből állt, ezen kérdésben a miniszter ur elé vezettem. Azt kértük, hogy a székelyföldi közbirtokossági erdők az állami kezelés alól vétessenek ki és adassanak vissza egyetlen jogos, törvényes tulajdonosaiknak, a közbirtokosságoknak. Akkor volt szíves a miniszter ur megígérni, hogy miután személyesen nem jöhetett el, az államtitkár urat, Mezőssy igen t. képviselő urat méltóztatik leküldeni a Székelyföldre.

Közbejött azonban az Ausztriával való kiegyezési tárgyalás és így nem jöhetett el az államtitkár ur. Azóta mindig vártuk, interpellációt is terjesztettem elő és miután égetően fontos ezen kérdésnek a megoldása, azért szólalok fel, hogy felszólalásommal az igen t. földmiv. ügyi miniszter urnak alkalmat adjak, hogy nyilatkozzék, mikorra remélhetjük körülbelül, hogy az államtitkár ur le fog jönni. Azért nem lehet ezt csak privátim megkérdeznem, mert a földmiv. ügyi miniszter ur igen jól tudja, hogy minden egyes ember érdeklődik a Székelyföldön eziránt és nekem ma holnap egy külön irodát kell berendeznem az ezen ügyben irt levelekre való válaszra. Azért kell tehát itt az ország színe előtt megkérdeznem, hogy itt nyugtassa meg egyetlen rövid feleletével az ezen kérdés iránt jogosan érdeklődő birtokosságot.

Maga a tényállás nem változott. A tényállás az, hogy az 1898. évi XIX. t. cikk 56. §-ában foglalt intézkedéssel az állam a maga állami erejével felbontotta azon szerződéseket, melyeket kötött volt a székelyföldi közbirtokosságokkal és így, miután egyoldalúan bontotta fel, állami kezelésbe vette a székelyföldi

erdőket. Addig magánjogi szerződések kötöttek volt a kisbirtokosok az állammal és ezen szerződés 8. pontja alapján joga volt a közbirtokosságnak azon esetre, ha az állami kezelés nem felelt meg igényeiknek, két esztendőn belül felmondani. A gyakorlatban az állami kezelés nem vált be és pedig azért, mert egyfelől nagyon költséges, az áldozat nincs arányban a nyert haszonnal, de másfelől vannak oly intézkedései az állami kezelésnek, a melyek nem egyeztethetők össze egy modern gazdasági elvvel.

Ott vannak pl. az erdőörök, a kiket a közbirtokosságnak kell fizetni és az örök semmiféle felelősséggel nem tartoznak. Az egész erdőt el lehet lopni, azok az erdőörök akkor sem tartoznak felelősséggel és így ok nélkül fizeti őket a különben is tulterhelt birtokosság. Lehet olyan felfogás is, hogy az erdők az értékesítés alkalmával jobban legyenek értékesíthetők. Egyik beszédében az államtitkár ur adatokat is hozott fel, hogy az állami kezelés folytán mennyivel magasabb áron tudták értékesíteni az erdőket. Ez azonban semmiféle okozati, logikus összefüggésbe nem hozható az erdőknek állami kezelésével. A kezelésnek a közbirtokosság hatáskörébe való átutalása egyáltalában nem zárja ki azt, hogy az erdők eladásánál ezt a felügyeleti jogot az állam a közérdek megvédése szempontjából esetleg tovább is gyakorolhassa.

Hanem azt a közbirtokosság jogosan kívánja, sőt azt mondhatom, szentesített törvényekkel szívesen is követelheti, hogy a mit tőle jogtalanul elvettek, az neki visszaadassék. A székelyek kinöttek már a kiskorúságból, állami tutorság sem kell nekik, a nélkül is tudják kezelni a maguk erdőit. Ezer esztendőn keresztül megőrizték, gondját viselték, dus erdeik voltak ott és az állami kezelés óta csak visszaesést tapasztalunk ezen a téren.

De másfelől, azt hiszem a földmiv. ügyi miniszter ur is aláírja az én véleményem igazságát, hogy ha a közbirtokosságok úgy találják jónak, hogy a vagyonukat saját felelősségükre maguk őriztessék, ebben az esetben nincs jogositva, legalább a jogállam szempontjából, az állam erőszakos kézzel belemarkolni a magánjogi viszonyokba

és kényszer erejével ruházni fel az állami kezelést.

Én nem tudom, hogy az ország más részében az erdőknek közbirtokossági kezelése helyesebb-e, vagy célszerűbb az állami kezelés; az azonban bizonyos, hogy a Székelyföldön már a vérbe ment át székely testvéreimnek, meggyőződésüké vált és nem alaptalan meggyőződésé az állami kezelés hátránya, mert adatok bizonyítják, hogy az állami kezelés csak ok nélkül való költségeket okoz, folytonos surlódásokra ad alkalmat, az állami kezelést végző erdeszeti hatóságok egy része nem tudja megérteni a népszokását, gondolkodásmódját, életét, folytonos összeütközések vannak, elidegenedik a székelység az erdeitől és így történik meg, hogy a székelyföldi kíván doriás egyik okát épen a rossz helytelen, célszerűtlen állami erdőkezelésben találom fel.

Azt hiszem, egészen jogos dolgot kérek, mikor a miniszter ur ígéretére hivatkozva, azt kívánom, hogy legalább az államtitkár ur jöjjön el, hogy ott a helyszínén mutathassunk rá azon sérelmekre, a melyeket felhoztam, hogy ott feltárjuk azon hibákat, melyeknek orvoslása további halasztást nem tűrhet. Mert ha a földmiv. ügyi miniszter folyton csak a maga hivatalos közegétől szerzi be az értesülést, épen azon erdeszeti hatóságoktól, melyeknek a hatáskörét ott meg akarják törni, nyilvánvaló, hogy magának a birtokosságnak igazsága ezeknek a jelentésében nem domborodik ki.

Én hiszem, hogyha lejön az államtitkár ur és ott megmutatjuk a sérelmeket, ez a kérdés rövidesen rendezve lesz.

T. Ház! Ha már nem tudok mélyebben behatolni és foglalkozni ezzel a kérdéssel, kérem az igen t. földmiv. ügyi miniszter urat, méltóztatásuk ne engem, hanem az egész székelységet megnyugtassanak abban a kérdésben, hogy mikor számíthat arra, hogy ez a kérdés rendeztetni fog.

Darányi Ignác földmiv. ügyi miniszter: T. Ház! Azt hiszem, nem volna helyes, hogyha én nagy erdővitába mennék most bele, mert mi a képviselő urral ebben a kérdésben sokszor szemben állottunk. Annyit igen röviden kénytelen vagyok mégis megjegyezni, hogy nem egy

esetben a székely lakosság valódi érdekét a községekkel szemben az állam volt hivatva megvédeni és megőltalmazni; ezt elfelejteni nem szabad.

Közlömben azon ígéretünket, mely szerint t. barátom az államtitkár ur lemegy, fennállónak és kötelezőnek tartjuk. A nyári szünet alatt le is fog menni s meg vagyok győződve, hogy az ő utazása a t. képviselő úr sármra is felvilágosítólag fog hatni. Ezen kijelentésem fejében pedig arra kérem, legyen szíves interpellációját visszavonni és a még válasz nélkül maradt interpellációk számát ezzel csökkenteni.

A politikai helyzet.

Rohamlépésben halad a képviselőházban a költségvetési vita, úgy, hogy néhány nap alatt a belügyi, kereskedelmi, közoktatási és földmiv. ügyi tárcával, néhány többé-kevésbé fontos felszólalás után rövidesen végeztek. A földmiv. ügyi költségvetési vitánál, a székelység érdekében csak két szónok tartott beszédet; az egyiket Nagy György, a székely erdők ügyében, melyet ma egész terjedelmében közlünk, a másodikat pedig Sümegi Vilmos a közlegelők kérdésében tartotta. Ez utóbbi hangsúlyozta, hogy meggyőződése szerint, e a közlegelők a legfontosabb szociális kérdést képezik az ország legszegényebb részére: a Székelyföldre. A legelők kérdése a miatt szenved leginkább, mert a telekkönyvi állapotok nagyon rendezetlenek, megfelelő legelő kulturánk nincs és a legelők tulajdonosok kizsároltatnak, anélkül, hogy fel is javítottatnának és így a székelység — mert nincs legelője, — elesik az egyedüli megélhetés módjától: az állattenyésztéstől. A legelő kérdést, — a kisgazdák és a gazdasági munkások érdekében gazdaságilag és jogilag minél előbb rendezni kell; szükségesnek tartja, hogy legelőbirtokosságok létesüljenek, sőt azt is kívánja, hogy a legelőkre külön szövetkezetek álltassanak fel, melyek bizonyos autonómjoggal felruházva, végső forumban a földmiv. ügyi kormány legfőbb ellenőrzése alatt álljanak. Abban a reményben szólal fel, hogy a legközelebbi költségvetés előterjesztéséig, a miniszter be fogja nyújtani azt a javaslatot, mely kizárólag a közlegelők létesítéséről fog szólni, a mely az állattenyésztés fejlődésének legnagyobb biztosítékát fogja nyújtani és a kisgazdák millióinak megélhetését biztosítani.

A miniszterek egymásután járnak Bécsbe királyi kihallgatásra; Kossuth

után Wekerle, most pedig Adrássy gróf következett a sorban, a kit Ő felsége szerdán déli 12 órakor fogadott egy órai kihallgatáson. A folyó ügyeken kívül mint hírlík, elsősorban az általános választói jogról szóló javaslatot terjesztette elő; de kétség-telen, hogy a pártok fuzionálásáról is esett szó. Wekerle miniszterelnök szerdán este utazott Bécsbe, hol résztvett a közös miniszteri konferencián.

A képviselőház ülései — minden valószínűség szerint június hó közepéig tartanak, a mikor is a Ház az elnapolják szeptember 15-ig. Még a nyári szünidő előtt azonban elintéztetnek: az ügyvédi nyugdíjtörvény, a büntetőtörvény novellája, csekk-törvény és a kuriai bíraskodásról szóló javaslat, valamint a végrehajtási törvény novellája. Wekerle mint pénzügyminiszter most szorgosan az új adótörvénnyel foglalkozik, melyet még szintén a nyári szünidő előtt akarna letárgyalni. A polgári perrendtartás azonban őszre marad; a szünidő után, szeptember közepén betérjeszti a kormány az általános választói jogról szóló javaslatot és akkor ülnek össze a delegációk is.

A költségvetési vita folyamán Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter a tárcájához tartozó ügyekben nagyszabású, fényes beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy legközelebb betérjeszti az elemi nevelés ingyenessé tételére és a mezőgazdasági ismétlő iskolákról szóló törvényjavaslatát. A minisztert beszéde végzetével az egész Ház zajosan ünnepelte.

Székely Társasági ügy.

A székelyudvarhelyi „Székely Társaság” elnöksége, a következő átiratot intézte a vármegye alispájához: Nagyságos Alispán Ur! A székelyudvarhelyi „Székely Társaság” folyó évi május 17-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a „Székely-Szövetséget” és az erdélyi hírlapírókat, az ideai nagygyűlésnek Székelyudvarhelyen való megtartására meghívja. A „Társaságot” ezen határozat meghozatalánál egyfelől a hagyományos székely vendégszeretet vezette, másfelől megakarja mutatni az itt összegyűjtött Székelytestvéreinek és a kormány képviselőinek azon fájó sebeit, melyeket a mult idők vezető férfainak nem törődőmsége ütött a vármegye testén, részben az öngyilkos vasuti politikával, a mely vármegyénket a világforgalomból kiszorítván kizárta, részben pedig azzal, hogy fejlődésképes különféle háziiparunkat nem méltatta arra a figyelemre, melyet megérdemelt. Ennek következménye volt az, hogy a megyénk területén levő kincsek (vas, márvány stb.) ma is kiaknázatlanul hevernek, hogy egyetlen vashámorunk a létfontartással küzd, hogy fonó, szövő háziiparunk nem képes biztos kenyert nyújtani népünk egy részének s így kénytelen kivándorolni s erős munkájával egy más ország ipari nagyságát szolgálni.

Egy önérzetes nemzedékből álló társadalom önmaga irányítja a maga sorsát. Nem vár mindent a kormánytól — még akkor sem, — ha mint jelenben a nemzet legnagyobb fia

állanak is a kormány élén. Dolgozik, gyűjti az anyagi erőket, mely függetlenségének egyik biztosítéka, a kormánytól csak azt kéri, azt várja, hogy közlekedési és kereskedelmi politikájával siessen a társadalmi munkát támogatni és iparfejlesztő tevékenységét fejtsse ki ott, hol annak létfontosai megvannak.

Nagyságos Alispán Ur! A mint igen jól méltóztatik tudni, vármegyénk területén szép háziiparunk van; ezekből, valamint ásványvizeinkből, márványunkból, vashámorunk, festégyárunk termékeiből egy házi kiállítást szeretne a „Társaság” rendezni, hogy a folyó évi augusztus második felében megtartandó „Székely Szövetség” és hírlapírók nagygyűlésének ide seregülő tagjai lássák életképességünket és hirdessék, a nagy magyar Alföldnek, hogy a Hargita alján ezer év óta őrt álló Székelyanyavármegye mindenképpen megérdemli a jóakaratu figyelmet.

Ezen célunk megvalósítását azonban csakis hatósági támogatással érhetjük el. Éppen ezért azon tiszteletteljes kéressel fordulunk Nagyságodhoz, méltóztatassék a járási főszolgabírák és községi jegyzők útján odahatni, hogy azokban a községekben, melyekben a lakosság bármilyen háziipari cikkek előállításával foglalkozik, ezektől a kiállítás céljára bizonyos mennyiségű összedesedések s az a kiállítás rendezőségének felelősség mellett átadassék.

Az előadottakból méltóztatik látni, hogy kérelmünk mozgó rugója tisztán a megyei lakosság érdeke, miből következik az is, hogy a hatósági szervek megyéjük javát munkálják akkor, midőn az iparúzó felek figyelmét célunk üdvös voltára felhívják s őket arra serkentik, hogy ez a kiállítást, készítményeik szép és kiváló tömegeivel tegyék fényessé, mivel ezzel egyuttal alkalmat adnak arra, hogy háziiparunkat az ideseleglő testvéreink megismerjék s az értékesítés útját megnyissák.

Nincs kétségünk az iránt, hogy Nagyságod kérelmünknek helyet ad és így legyen szabad megemlíteni, miszerint igen kívánatos volna, ha a községi jegyzők, összeznák azt, hogy mely községben minő háziipari cikkek készülnek, s azokból kik és mit hajlandók kiállítani s ezt az összezeirési jegyzéket sürgősen közölnék a „Székely Társaság” elnökségével azon célból, hogy egy szakbizottság azokból megállapíthassa az érték, minőség és mennyiségnek egy kiállításra való engedő voltát. Az idő rövid levén, méltóztatassék a hatósági és hivatali községek hazafiságára hivatkozva odahatni, hogy az összezeirési jegyzéket soron kívül megkaphassuk.

Fogadjon Nagyságod kiváló tiszteletünk nyilvánítását, mellyel vagyunk Székelyudvarhely, 1908. május hó 20.

a székelyudvarhelyi „Székely Társaság” nevében székely testvérei
Dr. Paál Árpád Mátéffy Domokos
titkár. elnök.

Székely vasutak.

A képviselőház hétfői ülésén terjesztette be Wekerle Sándor miniszterelnök az államvasut új beruházásáról szóló törvényjavaslatot, melyben a kereskedelmi és pénzügyi miniszter beruházási építkezésekre az 1908—

1910 évekre százmilliót, forgalmi eszközök beszerzésére és felszerelésre pedig az 1908—1911. évekre kilencvenkét milliót, összesen tehát: kétszázkét és félmillió koronát kér a törvényhozástól. Kíváncsian lestük, vajjon ebből a horribilis összegből mennyi jut Erdélyre és különösen a mi árva Székelyföldünkre és most a már közzétett tételekből szomorúan megállapíthatjuk, hogy most is csak mellőzött mostoha gyermekei maradtunk a kereskedelmi kormányoknak. A tételek szerint nagyobb pályaudvarokat kapnak: Brassó, Piski és Homoród—Kóhalom; kisebb építkezések lesznek Márosillye, Szászváros, Medgyes, Nagyenyed, Aranyosgyéres, Kerélszentpál, Zám, Sofronya, Alkenyer, Százhalom és Radnót állomásokon.

Ez bizony a koldusalamizsnánál is kevesebb és ezzel nem lehet a székelység gazdasági, ipari és kereskedelmi fejlődését fellendíteni. A legkevesebb, a mit várhatunk; a székely városok egymást összekötő vonalait se kapták meg, mert úgy látszik nem akadt és nem akad senki, a ki Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert megtudná győzni arról, hogy az összekötő vasutak kiépítése nem tűr halasztást, mert a halasztás a székelységet — a forgalmi eszközök elégtelensége és a székely városoknak egymással való rövid közlekedés hiánya miatt — néhány évtized múlva teljesen a gazdasági tönk szélére fogja juttatni.

A vasuti beruházások tárgyalása alkalmával erre hívjuk fel az összes székely képviselők figyelmét!

Firtos Están h. eszmagyia

vasárnapi kiszörkesztése.

Az két heti késlekedésemér minden lyók kívánsága erányában böcsös engödelmet kérven, tudatom ezönsorjaimban, hogyj az késlekedésnek az drága anyjukom vala az szerzeményezője, mer hát a zegyik héten ugj teletömtöt vala turós pujtszkával, hogyj még szuszogni is alég tudék, az másik héten peniglen nagy családí eseménygel örvendöztötöt mög, mer alég hogyj eppeg az levél írásába keztem, nagyj sikoltozva béront, hogyj hát az riska Tehényünk szöröncsésön megbornyuzott. De most mán a zuristen jóvótábó fojtatom az kiszörkesztýést mer hát iszonytatosán hántcsák az szömeimöt azok az borzasztó szép zuri kalapok, az mejeköt a zuri nacságák a zutcákon hordoznak; mán az Biri lyányom is guszstut kapa tölük és akora szénás zekeret rakott az fejére, hogyj az riska Tehényünk szinte lelegelte. Aszongya az Dikics Máté komám, a ki szörnyösögen okos zembör, hogyj a zutcákon az fadgyu lángokat most csak azér nem gyutják föl, mer félnek hogyj ebbe az nadj melegbe eltanálnak zolvadnyi.

Azt es óvasta az komán a zujságba, hogyj az hétön az minisztyer ur mán harmadiziglen mögigérte, hogyj leküdi az botárját az székel erdök mögvizsgálása miánj; nó mondok, zasztán ebbü koma sohase lesz gállickö, mer a ki sokat ígér, az keveset, vadj sömitse ad; mindegy nó akár küdi, akár nem, dejszem az székel segítség nélkül es e tud pusztunyi.

Vótam az mut vasárnap az pormonyádén es, hát uram fia mit láték ott? az sok felnyött urfi mög küsaszony ugj laptáztak, akár csak eskolás gyermekök löttek vóna, hogyj nó m röstöködtek az tömérdek nép előtt, aztán ugj ihancoltak-vihancoltak, mint a zujjonnan születött kicsided gyermekök, melhez hasonló lyókat kíván

Firtos Están
hitös eszmagyia

Válasz.

E cim alatt egy cikket küldtek be szerkesztőségünkhöz közlés miatt. Minthogy annak éle — helyesebben bunkója — egyenesen az én csekély személyem ellen volt intézve és azt az irányt, melyet az illusztris szerző cultivál nem öhajjtuk lapunkban meghonosítani, a cikk közlését természetesen megtagadtuk; azonban udvariasságból telefonon kérdést intéztünk a szerzőhöz, belenyugszik-e abba, ha mi a cikket a másik helyi laphoz küldjük át, miután annak megjelenését megakadályozni nem kívánjuk. A szerző szives engedélyével át is küldtük az „U. H.” szerkesztőségének, honnan azonban azzal a megnyugtató válasszal származtatták vissza, hogy azt szerzője előzetesen már oda is beküldte.

E sorokkal egyidejűleg tehát a cikk, a szerző ur legnagyobb öröme, valószínűleg megjelenik a másik helyi lapban. Nekem erre a „válaszra” nincs „válaszom”, mert a „válassz” magában a cikkben foglalattik.

Ugy szerény írói és színészi multamnak, mint lapunk olvasó közönségének tartozom azzal, hogy hasonló fegyverrel ne védekezzen és minden izléstelen polémiától tartózkodjam.

Deréki Antal.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Rp. Keserü labdacok a Bömbölsz. részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Pusztá tarlott már a határ
Pusztítja a cserebogár,
Szép reményünk is elpusztult,
Minden tervünk a vízbe fult.

Lesz mér tavasz, lesz még virág,
Gyümölcsöt is terem az ág,
Lesz még nekünk aratásunk,
Ha egymás mellett kitartunk.

Addig bizony nem busulunk,
Vig majálisokat tartunk,
Hogy ne hevitsen a löre,
Rákápunk a hideg sörre.

A kocsáros szilárdan áll,
Mint portugál, vigan dudál;
Mindegy neki akár bor fogy
Akár pedig a sör haboz,
Mert ez neki csak hasznot hoz...

Dr Veritás.

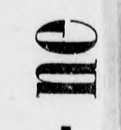

Ezer, meg ezer kellemetlen legyen pusztit egy kitünően bevált légyfogó-papíros,

pusztit egy kitünően bevált légyfogó-papíros,

Légy — ne légy!

Légy — ne légy!

Légy — ne légy!

Légy — ne légy!

Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám alatt kapható. mely darabonként csak 4 filléért egyedül Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében

— A nap dé gyar u erkezet gel fö szerint és az ról lap tudósi

— S a mar nőke, l títár k érkezet gálta m

— Budavá lója, m Budavá kóktól. városi istentis elesett

— B Barkóc nácsos, miniszt lyának kötés a szerepe nem ál gyűlés szágosa maguk delmes ugyanis Pábiant jelentel előtt, a állva, előtt a mében, állásra dók az Az an kötésne meg vett fel nem in lebbezö XXXIII vármeg

— állásár lyáni. rosvásá 20-ig é 15-ig v

— U róm. k miután monda vábbra új jós megvál demete ügyekb van eli

— I keresz szeti vá Józsefn szakelő érdeklő koriatil A min lépések

— A tember építés városi s e hó 2 mester tartott. a Szer templo ut meg kének l gándó a polg gyában

— **A mai ünnepély** alkalmára tegnap délután Ferencz József, a magyar unitáriusok püspöke városunkba érkezett. Fogadtatása nagy ünnepséggel történt az előre közölt sorrend szerint. A templomszentelési aktusról és az azzal kapcsolatos ünnepségekről lapunk jövő számában hozunk tudósítást.

— **Személyi hír.** Ternovszki Béla a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke, Dr. Bella János kir. ítélőtáblai titkar kíséretében kedden városunkba érkezett és a kir. törvényszéket vizsgálta meg.

— **Evforduló.** Csütörtökön volt Budavár bevételének 59-ik évfordulója, midőn a hős magyar csapatok Budavárát visszafoglalták az osztrákoktól. Ez alkalomból a krisztinavárosi plebánia templomban gyásztisztiszteletet tartottak, a csatában elesett névtelen hősök lelki üdvéért. A budapesti hóvéd menház agg lakóin kívül, a templomot zsúfoláig megtöltötte a közönség, kiknek sorraiban ott volt Borszék Soma nyug. miniszteri osztálytanácsos. A képviselőház nevében Szentkirályi Zoltán helyezett el koszorút a budai várban levő honvédszobortalapzatára; Dr. Nagy György pedig kegyelettel áldozott a hősök emlékének egy gyönyörű magas szárnyalású beszéddel.

— **Báró Barkóczy-eset Korondon.** Barkóczy Sándor báró miniszteri tanácsos, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium középiskolai ügyosztályának főnöke egy polgári házasságkötés alkalmából, melynél tanuként szerepelt, az anyakönyves felhívására nem állott fel. Az ügy az országgyűlés elé került s annak idején országosan tárgyalták. Vármegyénkben maguk a házasulandók nem engedelmessétek. Korond községben ugyanis e hó 16-án Oláh József és Fábian Rebeka házasulandók megjelentek Kádár Gyula anyakönyves előtt, aki ünnepélyes öltözetben, felállva, közvetlenül a házasságkötés előtt az utasítás 68. §-a értelmében, az akkor még ült feleket felállásra szólította, ezt a házasulandók azonban kereken megtagadták. Az anyakönyves pedig a házasságkötésnél való közreműködést tagadta meg és az esetről jegyzőkönyvet vett fel, a melyet azonban a felek nem írtak alá. A házasulandók felebbezést jelentettek be az 1894. XXXIII. t.-c. 60. §-a értelmében a vármegye alispánjához.

— **Szinikerületünk** új igazgatói állására f. évi június 20-ig lehet pályázni. A választás 22-én lesz Marosvásárhelyt. Szezonunk április 1-től 20-ig és november 16-tól december 15-ig van megállapítva.

— **Új jószágigazgató.** Az erdélyi román. kaih. Status igazgatótanácsa, miután a rendkívüli státus gyűlés kimondta, hogy a státus birtokait továbbra is házilag kezelik, e hó 14-én új jószágigazgatóknak egyhangulag megválasztotta Sperker Ferenc szentdemeteri földbirtokost, a ki gazdasági ügyekben elsőrendű szaktekinvélynek van elismervé.

— **Méhészeti szakelőadás Szentkeresztbányán.** Nagy János méhészeti vándortanító f. hó 18-án Lántzky Józsefné urnó mintaszertű méhésében szakelőadást tartott s egyben nagy érdeklődés mellett mutatta be gyakorlatilag a mesterséges rajoztatást. A mintaméhészet felállítására írárt a lépések megtételét.

— **Az elemi iskola ügye.** A szeptember 1-én megnyitott elemi iskola építése ügyét előkészítő bizottság, a városi szepítő bizottsággal együttesen e hó 21-én Gothárd János polgármester elnökleite alatt látogatott ülést tartott. Javaslattal készített ez ülés a Szent-Ferenc rendű szerzetesek temploma előtt a Küküllőn áthaladó ut megnyitása, az elemi iskola telkének kijelölése, az utast által elválgandó telkek megszerzése, továbbá a polgári leányiskola elhelyezése tárgyában. A vármegye által építendő

Új utast 16 m. szélességben a sétater felső részén megát és ennek alsó széle mellé épülne mind a két iskola 1—1 hold nagyságu telken; a többi terület pedig felparcellázás alá kerül és kijelölendő ár mellett eladásra lesz szánva.

— **Választás.** Oroszhegy és Olasztelek községekben e hó 30-án ejtik meg a törvényhat. bizottsági tagok új választását; az előbbi választásokat törvényes okokból megsemmisítették.

— **Az udvarhelymegyei tanítóegylet** szekelykereszturi fiókköre folyó hó 20-án Siménfalván tartotta meg tavaszi rendes gyűlését, a Kör tagjai, valamint nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében. A gazdag tárgysorozat keretében minden szereplő ügyesen oldotta meg feladatát; erdekes eszmecsere adott alkalmat Simó Lőrinc, ki felolvasásában rámutat, hogy a tanító szocialis munkássága kérdéseit az iskolában, azon kívül az ifjúsági egyesületek, gazdakörök, szövetkezetek szervezése, vezetése, a felnőttek oktatása, segítsége által véli megoldhatónak. Mig Szász Béla köri elnök, ki megnyitójában rövid eszmefuttatást tesz a tanító életén, eltiltana a tanítótól minden mellékfoglalkozást, — a kertészet és gyümölcsészet kivételével — hogy ereje, gondolkodása csak az iskoláé legyen. Biz ez így lenne a legjobb, hisz e mellett bizonyít a tanítók közvéleménye is; de addigis, mig az állam gondoskodhatik minden községben külön-külön egy szaktanítóról, ki elvégezze mindazt, mi most az iskolán kívül a tanító vállaira nehezedik, viseljük békén a terheket, mert elhanyagolása a nép károsodását vonna maga után. A gyűlés után az ifjúsági egyesület otthonában közebéd volt.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter az erdővidéki bányaegyletnek Ágostonfalvától kiágazólag, Felsőrákos érintésével Vargyas községig vezetendő helyiérdekű vasutrá, megadta az előmunkálati engedélyt.

— **Erdélyrészi vásárok.** Vasárnap május 24-én Kendilona, Uzon; 25-én Nagyida, Székelykál; 27-én Naszód; 29-én Csikszereada, Erzsébetváros, Hosszúfalva, Nagyajta, Sárpatok, Újegyház; 30-án Mezöméhes, Zetelaka; 31-én Monor, Nagyselyk.

— **A szekelyudvarhelyi áll. polgári leányiskola** e hó 31-én d. u. 5 órától a „Budapest“-szálloda nagytermében tartandó záróünnepélynek műsora: 1. Hymnusz, Kölcseytől, éneklék a növendékek. 2. A hű leányka, Györy V., szavalja Solyomossy Anna I. oszt. tan. 3. Spanyoltánc, Moszkowszky, zongorán játsszák Kassay Margit IV. oszt. tan. és Kovács M. IV. oszt. tan. 4. A Szarkaláb, írta: Tompa M., szavalja Vétzy Piroska II. oszt. tan. 5. Népdalok, éneklék a növendékek. 6. Mennyország, írta: Váradai A., szavalja Tompa Márta III. oszt. tan. 7. Duett, éneklék Farczady I. IV. o. t., Gyertyánossy E. IV. o. t., zongorán kíséri Lántzky M. IV. oszt. tan. 8. Micike, magánjelenet, írta Kövér I., elmondja Orbán Eliz IV. o. t. 9. A perces, Matolcsy Páltól, Gianetta, olaszdal, Láriletto, bretagnei dal éneklék a növendékek. 10. Szép Ilonka, Vörösmarty M., melodráma; szavalja Kovács I. IV. o. t., zongorán kíséri Demény Bella IV. o. t. 11. Cilike völgyéne. Vigjáték egy felvonásban, írta Táboriné Tutsek Anna. Személyek: Cilike Amberboj A., Kende Ilus Gyertyánossy E., Tóvári Ilonka Demény B., Gizi Paschek M., Erzsike Kriza A. IV. o. t. Olga Kovács M., Ella Farczady I., A mama Kassay M., Kövári Laci Péter M. IV. oszt. tan. 12. Rákóczi-induló, éneklék a növendékek.

— **A „Vár-utca“ lakói** egy speciálitásnak örvendhetnek, minőt a többi elég tisztátlan mellékutcákban is alig lehet találni; ugyanis a Bethlen-utca némely házának levezető csatornáinak büzös tartalma, a trágyalével vegyítve, az egész éven át a szom-

szédos, párhuzamos várutcai lakók közegészséget veszélyezteteli. Mi már felhivtuk erre rendőrségünk figyelmét és most, hogy újabb panaszok érkeztek hozzánk megismételjük felhívásunkat, azon reményben, hogy ezen a türethetlen, botrányos állapoton végre valahára mégis csak segítenek, mert minden polgár egészségügye egyenlő értékű, és nem méltányos, hogy az egyik utca lakóssága, a másik utca szennyét kénytelen legyen hallgatagon eltűrni.

— **A „Hargita“ szekely asztaltársaság** e hó 16-án Budapesten tartott rendes összejövetelén, Fülel Szántó Lajos előterjesztése alapján, Deréki Antal, lapunk felelős szerkesztőjét és Borszék Soma nyug. miniszteri osztálytanácsost lelkes örömmel, egy hangulag tiszteletbeli tagjává választotta.

— **Kérelem** Azon tisztelt gazdákat, kiknek az ideai vetésnél alkalmuk volt az időkülönbséget az impregnált takarmányrépamag kikéltése között megfigyelni, felkérjük, sziveskedjenek eziránti tapasztalataikat, akárhonnán szerezték is be a nem impregnált répamagot, közvetlenül Mauthner Ödön magkereskedésével, Budapest, Rottenbiller utca 33. közölni. Miután az ideai pontos megfigyelésekre a Mauthner-cégnek ugy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelező lapon is veledatni.

— **Közgyűlések.** Szentegyházás falva és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet e hó 31-én d. u. 3 órakor a községházánál rendkívüli közgyűlést tart.

Vargyas és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet szintén e hó 31-én d. u. 2 órakor, a hitelszövetkezet helyiségében rendes évi közgyűlést tart.

— **Kimutatás.** Az Országos gyermekvédő Liga részére begyűjtött összegekről. Az adakozó neve: Unitárius egyház perselye 350 K, Református egyház perselye 347 K, Róm. kath. egyház perselye 18 K, Kereskedők gyűjtő-ívén 48 K, Sükkösd Miklós szállodás 1504 K, Benedek Beláne 5 K, Tunyogi Cs. Ferenc 2 K, Kassay Árpád 5 K, Biró István 2 K, Székely Dénes 2 K, Becsek Aladár 5 K, P. György József A szent Ferencrendiek templomában kitett perselyből 20 K összesen 12901 K.

— **Szövetkezeti közgyűlés** A szekelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet mint az országos központi hitelszövetkezet tagja, az évi rendes közgyűlését május 24-én d. u. 5 órakor tartja a szövetkezet helyiségében. Mennyiben a tagok kellő számban meg nem jelennek, a közgyűlés május 31-én d. u. 3 órakor fog megtartatni. Az igazgatóság.

— **Drága hirdetések.** A hirdetésekhez a közönség lassanként annyira hozzá szokott, hogy szükségletei beszerzésénél előbb végig tanulmányozza az újságokban hirdető cégek elmes reklámjait és azután vásárol. És miután a műveltebb kereskedővilág is tapasztalja, hogy az újsághirdetések haszonnal járnak, a sokáig elhanyagolt hirdetések ma már a lapoknál egyik számottevő részt alkotják. Nálunk a hirdetések ára nagyon olcsó s egy pillanatban sem említhető Franciaország lapjaival. Így pl. a francia Figaro hasábjain a hirdetések ára: az első oldalon soronként 40 frank, a második vagy harmadik oldalon 25 frank, kis cikk (40 sor) a második oldalon 1000 frank. Ugyanílyen arányu a többi francia újságok díjszabása is. Oly reklámközleményekért pedig, a melyeket a szerkesztőség tagjai írnak meg hirt vagy formás cikk, tréfa alakjában, még magasabb árakat fizetnek. És ennek dacára is hirdetnek, különösen az előkelőbb cégek, a nagyobb áruházak, mert azok jól tudják, hogy hirdetés nélkül ma már más, mint

pénzverde, pénzt nem szerezhet. Tapasztalják, hogy az újsághirdetésért kiadott összeg igen jól elhelyezett tőke, mely bőven kamatoz.

Kiadja: Betegh Pál könyv- és újságkiadó intézete.

VAN, de soká nem lesz

ilyen olcsó ár!

Szekelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. sz. alatt WEISZ ÁRMIN UTÓDA butorraktáros összes készletét — átköltözés miatt — eddig nem létezett olcsó áron azonnal eladja.

Ényképészeti

szárazlemez, kartonok, előhívó és rögzítő-füldök — különösen amatőrök részére a legjobb minőségben kaphatók

BETEGH PÁL

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
Szekelyudvarhelyt.

Rigler József Ede fotóipari osztályának elárusítása, Adria védjeggyel.

Sz. 1383—908. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonata.

A szekelykereszturi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Albina nagyszabeni takarekpénztár r. társ. végrehajtónak Koncz Mihály és Tarsa végrehajtást szenvedő elleni 566 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szekelyudvarhelyi kir. törvényszék, a szekelykereszturi kir. járásbíró, mint területén levő, a kissolymosi 89. számú telekjegyzőkönyvben foglalt 251—253 hrsz. ingatlanra 361 K 1637. „ „ „ 32 „ 1704—1. „ „ 20 „ 1733 1734. „ „ 42 „ 1911. 1912. „ „ 23 „ 2080 2083. „ „ 21 „ 3506—1. „ „ 19 „ 3736—1. „ „ 30 „ 4021—2. „ „ 10 „ 4020—1. „ „ 10 „ 4686—1. „ „ 12 „ 4917—1. „ „ 7 „ 5631 5632. „ „ 23 „ 7451—2. „ „ 5 „ 7460—1. „ „ 31 „ 8040. „ „ 25 „ 8324—1. „ „ 25 „ 8522 2524. „ „ 57 „ 8579—1. „ „ 310 „ 9729. „ „ 9 „ 9817—2. „ „ 4 „ 9941. „ „ 9 „ 10817. „ „ 4 „

ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi június 11. napján délelőtt 9 órakor Kissolymos községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvaképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Szekelykeresztur, 1908. apr. 20.

Graffius, kir. járásbíró.

Ezer, meg ezer kellemetlen legyet légyfogó-papíros, pusztit egy kitímően bevált légy — ne légy! mely darabonként csak 4 fillérért egyedül Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében kapható.

Oklád és Székelyudvarhely között elveszett a hó 21-én egy vikszos oldal börtarisznya. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül a tarisznya visszaszolgáltatásakor Székelyudvarhelyt, **Kossuth-utca 128 szám alatt.**

Használt, de jó karban levő

KERÉKPÁROK

nálam leszállított áron kaphatók és új kerékpárokat is, bármily gyártmányt, rendelék. Mindenféle kerékpár alkatrészt raktáron tartok. **KELF MEN LAJOS,** épület- és mulakatos Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 20. sz.

Agrár takarékpénztár r.-társaság

Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy és fél millió korona. Tartalékok összege 442000 K. Takarékbetétek állandó m. e. 8 millió korona. — A takarékbetétek kamatlába ugy a központban, valamint az összes fióktintézeteknél **folyó évi június hó 1-től fogva 4 (négy) százalékban** állapítatik meg.

A tőkekamat adót az intézet továbbra is a magáéból viseli Maros-Vásárhelyt, 1908. május hó 1-én.

Az igazgatóság.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényénél, osztnál és meghűléseknél, bedörzsölésükkel használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter gyógyszerháza az „Arany oroslánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.** Mindennapi szétküldés.

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL

Könyv-, zenemű- és papírkereskedésben Székelyudvarhelyt Nefelejcsék izékes kivitelben készíttetik

Egy csinosan butorozott szoba kiadó

Székelyudvarhelyt, Vár utca 15. szám alatt. — Értekezni lehet **Barts A. kereskedésében.**

A boldogságnak

egyik lényeges járuléka — a kényelmes cipő! A n. é. közönség szíves figyelmét

kromos talpu férfi tennis cipőinkre van szerencsénk felhívni.

Ajánlunk továbbá mindenféle vászon- és brunnel-, valamint kényelmes, széles talpu Amerikai fekete és barna sevro-cipőket, melyekből dus raktárt rendeztünk be.

Nagy választék van nálunk mindennemű és színű gyermekcipőkből, ugyszintén cipőkrémek, tűzők, cipősámfák, csatok és gummisarkokból. — Nem áruink olcsósága a fő, hanem az a megtakarítás, melyet a minőségük jelent.

Kész szolgálattal:

Orbán, Nagy és Tamás, cipészüzlete, Székelyudvarhelyt, (Kossuth-utca Flórián-ház)

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Kitünő főzött

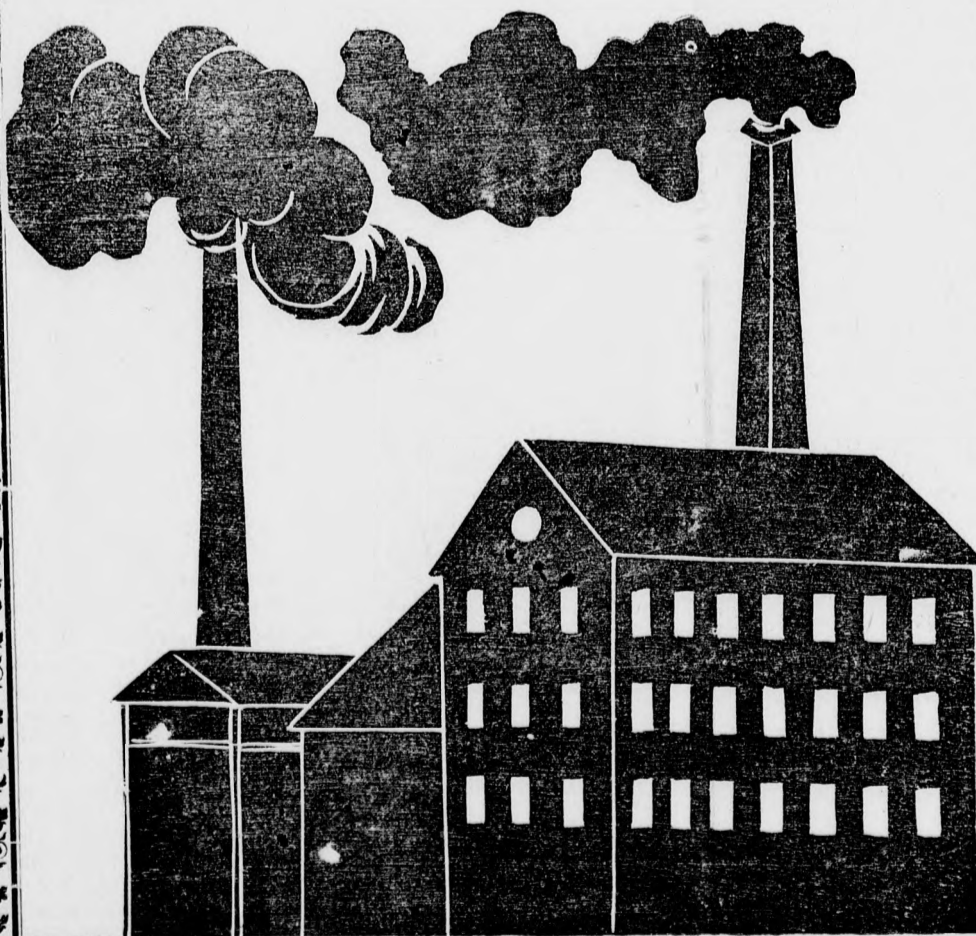
ECET

nagyban és kicsinyben, állandóan előnyös árak mellett kapható **CSIA BALÁZS** ecetgyárában Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca (ezelőtt Cigány-utca) 22. sz. alatt **Jo minőségű honi gyártmány!**

Egy fillér megtakarítása EGY fillér nyereséget jelent. Sok fillért és koronát takaríthat meg, ha a

„SZÉKELY LEÁNY“-hoz címzett, most megnyílt

hengerműalmi lisztraktár és fűszerkereskedésben

Székelyudvarhelyt, Kossuth.-u 2.sz. alatt (Flórián-ház) vásárol.

Lisztjeimet személyes felügyeletem mellett, saját hengerműmalmomban öröltetem s ezek legjobb minőségéről — próba-örletések után — ugy több jó nevű kenyérsütő, mint maga a vármegye örelet közönsége is a legelismertöbben nyilatkozott és így lisztemmel minőség és olcsóság tekintetében a helyi piacon legversenyképesebb vagyok; ezt pedig t. vevőim lelkiismeretes, pontos kiszolgálására, előnyére óhajtom érvényesíteni.

Nagyra törekszem! Azt akarom, hogy rövid időn belül a „Székely leány“-hoz címzett üzletem vármegyeszerte a legjobb és legolcsóbb fűszer- és lisztüzletnek ismeressék el. — Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét a már többször kipróbált

speciális kenyérlisztemre,

a melyből rendkívül jó ízű és könnyen nem száradó házi kenyér süthető.

Nines festék és petróleum!

Tisztelettel megjegyzem, hogy a n. é. közönség érdekében a lisztek és fűszerek feltétlen tisztasága, minden mellékíznek kikerülése végett, üzletemben petróleumot és festékféléket árusítani nem engedek. Áruiam jószágát eddigi jó hírnevem biztosítja

A n. é. közönség szíves pártfogását és saját érdekében való nagybecsű támogatását kérve és remélve, vagyok teljes tisztelettel:

FÁBIÁN JÓZSEF,

gőzfűrés- és hengerműalom-tulajdonos.